

Botanická zahrada s rozáriem opět otevřela brány

Nejen obyvatelé Olomouce mohou opět navštívit Botanickou zahradu a rozárium, která byla delší dobu uzavřena kvůli pandemii koronaviru. Oblíbené místo procházek a pikniků v historickém centru města je pro návštěvníky otevřeno denně (kromě pondělí) od 9:30 do 18:00 a vstup je samozřejmě zdarma.

V polovině dubna se opět otevřely brány olomoucké Botanické zahrady a rozária. Krásný areál je oblíbeným místem procházek obyvatel Olomouce, ale láká i řadu turistů z celé republiky pro své unikátní rostlinné sbírky. Botanická zahrada Výstaviště Flora Olomouc s alpinem, expozicí trav, zahradou smyslů i krátkodobými expozicemi jarních a letních cibulovin o rozloze 7,5 ha přiléhá k Bezručovým sadům a částečně navazuje na prostory Korunní pevnůstky. Celkový počet druhů rostlin pěstovaných v Botanické zahradě činí 1 100. K těm nejvýznamnějším patří například davidie listenová – v našich oblastech poměrně vzácný strom z Číny. Vaší pozornosti při návštěvě areálu rozhodně nesmí uniknout ani liliovník tulipánokvětý, který je původem z Kanady a jeho květy vypadají jako malé tulipány. Olomoucké rozárium vzniklo jako součást Botanické zahrady Výstaviště Flora Olomouc v letech 1970 – 1972. S rozlohou 3,5 ha a více než 3 000 keří růží se dnes právem řadí mezi největší rozária v České republice. Návštěvník zde objeví nejen sortiment růží velkokvětých, ale také barvami zářící růže sadové, pnoucí, pokryvné a původní botanické druhy.

Oba areály procházejí průběžnou renovací. Od založení Botanické zahrady a rozária uplynulo mnoho let, během kterých řada rostlin zestárla. Mnohé přerostlé dřeviny prošly zmlazením, tedy řezem

a prosvětlením jejich korun, které bylo nezbytné. Dřeviny rok či dva po zásahu volně ohrůstají a opět nabírají žádoucí tvary. Průběžně také zaměstnanci Výstaviště Flora provádějí pečlivou revizi původních výsad. Keře neznámých kultivarů postupně nahrazují řádně popsané a označené novinky. Výraznou úpravou také prochází barokní bastion. Botanická zahrada a rozárium je místem konání nejrozličnějších kulturních a společenských událostí. V loňském roce krásné prostory rozkvetlého rozária hostily výstavu Vyznání růžím, která se bude konat i letos v červnu. Návštěva olomoucké „botanky“ je zážitkem pro celou rodinu. Ti nejmenší mohou využít místní dětská hřiště, obří dřevěné šachy, ruské kuželky, dřevěný xylofon a otestovat své znalosti při poznávání dřeva některých stromů. V letních měsících si lze pronajmout venkovní gril pro soukromé grilování nebo si zajít na kávu či míchaný drink do baru v rozáriu.

Botanická zahrada s rozáriem je otevřena každý den (kromě pondělí) od 9:30 do 18:00 a vstup je zdarma. Do areálu se dostanete buď z Bezručových sadů po mostní lávce, nebo z ulice 17. listopadu od přírodovědecké fakulty. Areál je bezbariérový.

www.flora-ol.cz/rozarium

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Zahradnická fakulta MENDELU, založená v roce 1985 v Lednici na Moravě, je jedinečnou vzdělávací a výzkumnou institucí přispívající k rozvoji zahradnického oboru v ČR. Navazuje na promyšlenou koncepci Lichtenštejnů, kteří vytvořili komponovanou krajinu Lednicko-valtického areálu, snoubící potřeby člověka i přírody v jednom celku, a položili základy odborného vzdělávání na jižní Moravě.

**SVAZ KVĚTINÁŘŮ
A FLORISTŮ ČR
PŘEDSTAVUJE**

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně na tyto bohaté kořeny navazuje a nabízí strukturované bakalářské, magisterské a doktorské studium v denní i kombinované formě. Přímě v našem fakultním kampusu najdete ukázkové zahrady, rozsáhlou oborovou knihovnu s archívem unikátních lichtenštejnských svazků, skleníky subtropických a tropických rostlin, specializované laboratoře, sklepní hospodářství, sortimenty okrasných a užitkových rostlin, sady, vinice a mnohé další. Fakulta rovněž získala mezinárodní akreditaci EFLA pro obor zahradní a krajinářská architektura a jako jediná vysoká škola v ČR nově nabízí unikátní studium floristiky. Zahradnická fakulta MENDELU poskytuje kva-

litní a vysoce ceněné vzdělání se zaměřením na dokonalou znalost rostlinného materiálu v jedinečné krajině Lednicko-valtického areálu zapsaného na seznam UNESCO.

Jedlé květy nejsou jen na ozdobu

Tereza Muchová je doktorandkou Zahradnického inženýrství. Ve své závěrečné práci se zaměřuje na hodnocení obsahu některých sekundárních metabolitů v jedlých květech. To jsou účinné obsahové látky, které jednoduše řečeno mohou pozitivně nebo negativně ovlivňovat náš zdravotní stav. Jsou to především látky s antioxidační aktivitou, které mohou v organismu bránit vzniku oxidačního stresu – například vitamin C nebo fenoly. „Chci tím hlavně dokázat to, že květy nemusí být jen na okrasu, ale mohou pro nás mít mnohem větší význam. Což se mi díky dosavadním výsledkům daří,“ přiznává s potěšením Tereza. Květiny Terezu zajímaly už na bakalářském stupni studia. „Po skončení bakaláře jsem změnila obor studia a chtěla jsem dělat něco,

co by mě vážně bavilo. Něco praktického s trošku hlubším smyslem. Věděla jsem, že to určitě bude souviset s květinářstvím nebo floristikou, protože tímhle směrem mě to táhlo nejvíce,“ popisuje mladá vědkyně. S touto představou oslovila Jiřího Martinka z Ústavu biotechniky zeleně, se kterým vymysleli téma „Food design“. Společně pak oslovili Jarmilu Neugebauerovou z Ústavu zelinářství a květinářství, která navrhla hlubší propojení s výzkumem jedlých květů. „Tak se téma nějak postupně zformovalo a jedlé květy mi už zůstaly připsány,“ uvádí Tereza.

Obliba jedlých květů roste a souvisí to nejen s aktuálním trendem návratu k přírodě, ale také návratu k zapomenutým tradicím. Lidé si začínají mnohem více všimát a například mezi restauracemi vybírat ty, které servírují čerstvé suroviny z přírody nebo z vlastní produkce. „Obecně nejoblíbenější je zdobit pomocí květů dorty a zákusky. To však z mého pohledu ve formě poněkud neúčelné, neboť ve většině těchto případů jde vážně jen o ozdobení, „pro oko“ – používají se většinou celé květy a květenství, které se před konzumací ze zákusku sundají. Přitom největší možnosti má použití jedlých květů především právě v této sféře,“ zhodnotila propagátorka pečeni s květy. Dorty a zákusky se mohou květy nejen zdobit tak, aby bylo možné je i sníst, ale jejich části nebo maceráty se mohou přidávat přímo do těsta. Reakce lidí na jedlé květy se různí. Přestože si už většina lidí z Terezina blízkého okolí na pokrmy z květů zvykla, odezva bývá i méně nadšená. „Párkrát jsem měla možnost pořádát degustace jedlých květů v jednom vyhlášeném pražském zahradním centru, kde bylo vidět, že lidé nejsou na květiny na talíři ještě úplně zvyklí. Pár z nich mne dokonce i nařklo z toho, že je chci otrávit,“ popisuje Tereza. Ne vždy je ale situace podobně dramatická. Nejčastější reakce bývají: „To se dá jíst? A není to jedovaté? Vážně?“ „A samozřejmě nesmí chybět také častá věta: „A řízek byste tam neměla?“, na to už většinou nemám odpověď,“ směje se Tereza. Přiznává však, že se samozřejmě najdou i tací, kteří jsou z jedlých květů nadšeni. „Potkat někoho takového je pak inspirací do další práce,“ hodnotí pozitivní ohlasy. Jestli jsou

však jedlé květy výživově srovnatelné s ovocem a zeleninou, bude otázkou dalšího výzkumu. Výzkum nadále pokračuje a Tereza odhaduje, že v horizontu několika let budou s kolegy schopni zveřejnit celý profil výživových hodnot i u jedlých květů.

Památník holokaustu v Letech bude mít symbolickou podobu lesa

Dlouhá desetiletí hyzdil pietní místo z druhé světové války vepřín. Tahanice o jeho existenci před lety konečně skončily a na jeho místě vyrostle památník holokaustu Romů a Sintů, který bude mít symbolickou podobu lesa. Vítězem mezinárodní krajinářsko-architektonické soutěže se stal návrh autorů z ateliéru Terra Florida (Jan Sulzer, Lucie Vogelová) a Atelieru Světlík (Jan Světlík, Vojtěch Šedý a Filip Šefl). Právě Jan Sulzer, absolvent oboru Zahradní a krajinářská architektura na Zahradnické fakultě MENDELU, se tématem zabýval už ve své diplomové práci, ze které úspěšný návrh volně vychází.

„Na toto téma mě navedl kolega Jozef Sedláček (odb. asistent Ústavu plánování krajiny ZF MENDELU), který mě někdy na přelomu let 2017/2018 upozornil na to, že by se měl v Letech vybudovat památník. Následně jsem se rozhodl téma začít zpracovávat jako svou diplomovou práci u doc. Wilhelmové (vedoucí Ústavu zahradní a krajinářské architektury ZF MENDELU). V té době jsem vůbec nevěděl, jak bude soutěž vysáda,“ uvedl Sulzer, který se rozhodl soutěžit ve spolupráci s ateliérem Terra Florida účastnit.

Základním kompozičním prvkem projektu je symbolický les. „Les, jeho vnitřní prostor, jeho hrana, volné prostranství, které les svou hranou vytváří. Také les jako společenství. V tomto případě nejobecnější metafora společenství Romů. Nepřítomnost lesa jako metafora nepřítomnosti těch, kdo romský holokaust nepřežili,“ uvedl osmadvacetiletý Sulzer. Mezinárodní krajinářsko-architektonické soutěže na podobu památníku se původně zúčastnilo 41 návrhů z 12 zemí. Do druhého kola jich postoupilo sedm. Návrhy byly odevzdávané a posuzované anonymně. Předpokládané náklady na výstavbu památníku činí podle odborného odhadu v první etapě realizace 31,5 mil. Kč. Památník bude financován z více zdrojů, hlavní část rozpočtu bude hrazena z Fondů EHP a Norska.

Výstavba památníku je vázána na demolici velkovýkrmny prasat, která začne ve druhé polovině letošního roku. Nový památník a expozice mají uctít památku obětí holokaustu Romů a Sintů, připomínat, informovat, vzdělávat a podnítit diskusi nejen o minulosti, ale také o současné společenské situaci a zabývat se i tématy diskriminace menšin a lidských práv. Jan Sulzer jako spoluautor architektonického návrhu památníku v Letech u Písku navíc obdržel v září roku 2020 Cenu rektorky

Floristický ateliér

Přenosný analyzátor fotosyntézy

MENDELU pro vynikající studenty magisterského studia. K tomuto ocenění Sulzer řekl: „Ocenění rektorky je pro mě milým překvapením, které jsem vůbec nečekal. Jsem šťastný, že univerzita, potažmo společnost spěje do stádia, kdy si váží společensky významných aktivit a oceňuje je. Jsem si vědom, že cenu získávám za úspěch v soutěži na novou podobu památníku v Letech, a právě proto vnímám ocenění i jako vyjádření zamítavého postoje univerzity k násilí, respektive rasismu. Cena pro mě je osobně symbolem toho, že je důležité si jít zas svým cílem a nenechat se odradit všude přítomnými hatery. Pokud člověk dělá věci s nejlepším přesvědčením, tak nemá smysl dělat ústupky.“

Vyrábět víno je jako vychovávat děti, obojí vyžaduje cit, péči a trpělivost

Mojmír Baroš, vedoucí Ústavu vinohradnictví a vinařství, vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Postgraduální

Ing. Jan Sulzer

Kampus Zahradnické fakulty MENDELU

Vinařská technologie

studium zaměřené na vinařskou tematiku absolvoval na Zahradnické fakultě MENDELU, kde později také úspěšně habilitoval a získal titul docent. V minulosti prošel výrobou vína i pozicí sommeliéra, dnes se zabývá zejména technologií a biochemií vína či problematikou minimalizace oxidu siřičitého. Jako prezident Unie enologů ČR se řadí k předním odborníkům oboru vinařství.

Ústav vinohradnictví a vinařství, kde docent Baroň vede tým spolupracovníků, je držitelem oborové excelence v ČR. Svým záběrem představuje výjimečné pracoviště disponující 7 ha vlastními vinic, vlastní mechanizací, vlastním zpracováním, provozem a samozřejmě vlastním produktem. To vše využívá nejen pro výuku, ale také pro vědecko-výzkumnou činnost. Pracoviště představuje vedle výzkumu a šlechtitelského programu ve vinicích, kde se nachází stovky odrůd, také držitele genových zdrojů pro budoucí možné šlechtění. Výhodou je tedy značně široké zaměření ústavu umožňující

ňující výzkum v oblasti pěstování révy vinné, šlechtění nových odrůd, technologií, mikrobiologie a také biochemie vína.

Kontakt s praxí je jedním z hlavních pilířů jak stability pracoviště, tak výuky, kterou ústav zajišťuje. „V budoucnu bychom chtěli výuku ještě více orientovat na praxi. Dosavadní výuka byla dost teoretická. Kvalitní vinař se samozřejmě bez teoretických zkušeností neobejde, ale praktický přístup mu umožní získat ještě na škole velmi cenné zkušenosti, které mu pak pomohou v jeho podnikání či v zaměstnání,“ uvádí Mojmir Baroň.

Jedním z takových reálných kontaktů studentů s praxí je projekt určený pro posluchače třetího ročníku bakalářského oboru Vinohradnictví a vinařství. Studenti si mohou nově vyrobit vlastní víno, dále pro něj zajistit láhve, etikety a vlastně celý marketing až po finální prodej. To vše sice za výrazně zvýhodněných podmínek a s podporou univerzity, ale za své. Možná

Doc. Ing. Mojmir Baroň, Ph.D.

je to trochu risk, protože zisk není zaručený, nicméně tím, kdo nejvíce vydělá, je student. Účast na projektu je dobrovolná a ať už student uspěje, či pohoří, získá do další práce s vínem neocenitelné zkušenosti.

„Navíc si naši studenti budou vína mnohem více vážit. O to nám jde především. Pro zvládnutí zkoušky není důležité, zda skutečně dosáhnou zisku. I chyby jsou důležité, pokud se z nich něco naučí. Především pochopí, že vinařina spočívá v tom, dělat správné operace ve správný okamžik, že práci nelze odložit, protože se mi právě teď nechce. Víno je zodpovědnost. Bez ní nového kvalitního vinaře nevychováme. Studenti navíc pochopí, že nic není zadarmo, a to je prostě život,“ vysvětlil Baroň. Zdůraznil, že s kolegy studenty na holičkách rozhodně nenechá. Posluchači si víno vyrobí přímo na fakultě, tedy s využitím školního zařízení. Studenti mohou každý svůj krok kdykoliv konzultovat, a to nejen při výrobě vína tak, aby bylo kvalitní, ale i při tvorbě marketingového plánu, který by měl zajistit, aby se produkt úspěšně dostal ke spotřebiteli.

Sázej na ZF

Zahradnická fakulta MENDELU nabízí v bakalářském studiu specializaci Zahradnictví, Vinohradnictví a vinařství, Zpracovatelské technologie a kvalita potravin, dále studijní program Floristická tvorba, Krajinářská architektura a specializace Zahradni a krajinářské realizace a Správa zeleně. Pokud se chcete dozvědět o rostlinách a jejich uplatnění v životě člověka více, vsadte na Zahradnickou fakultu MENDELU a podejte si přihlášku k nám. Těšíme se na vás.

zf.mendelu.cz

Přístroje a vybavení na fotografiích bylo pořízeno za podpory projektu ERDF Infrastruktura pro konkurenceschopnost absolventa Mendelovy univerzity v Brně, s registračním číslem CZ.02.2.67/0.0/0.0/16_016/0002366

Ing. Tereza Muchová

FOTOREPORTÁŽ:

Mandloňový sad v Hustopečích

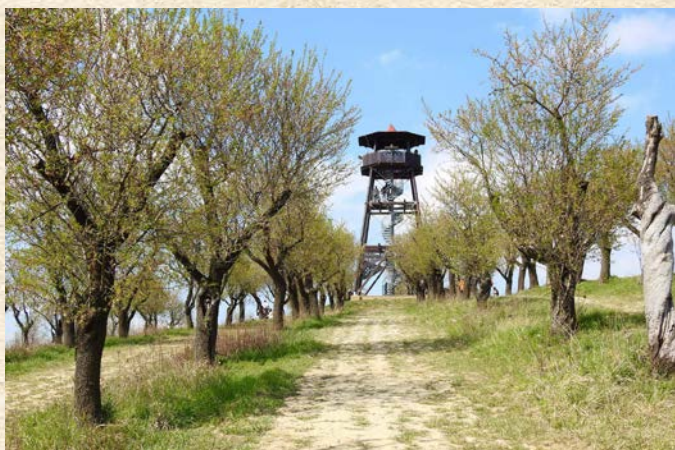
Jednou z nejvíce navštěvovaných lokalit na jižní Moravě v Hustopečích je v naší zemi unikátní mandloňový sad, který je dnes součástí mandloňové stezky zahrnující pět původních hustopečských odrůd mandloní.

Cestu na Hustopečský starý vrch lemují výhledy na místní vinice...

...a moravskou krajinu, včetně města Hustopeče

Rozhledna stojí na vrchu od roku 2012 a je vysoká 17,4 m

Nejen mandloně lákají množství motýlů, včetně otakárků

V lokalitě jsou možné i projížďky na koních

Nechybí ani nově založené mandloňové arboretum

Redakce Agrobaze